ΤΙΤΟ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Τὸ χρονικὸ τῆς ρήξεως μὲ τὸν Στάλιν

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΥ ΝΤΕΝΤΙΓΙΕΡ

67ον

Ἀπεδείχθη ὅτι ἕνα σοσιαλιστικὸ κράτος μποροῦσε νὰ ἔχη καὶ αὐτὸ ἡγεμονικὲς ὀλέψεις καὶ νὰ στρεγγολίζη ἄλλα κράτη ἀκόμη καὶ σοσιαλιστικὰ μὴ δι-στάζοντας νὰ τοὺς ἐπιτεθῆ.

Ἡ θεωρία τῆς προσωπολα-τρίας δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγη-θῆ μὲ τὸ φαινόμενο τοῦ στα-λινισμοῦ. Ὁ Στάλιν πέθανε τὸ 1953, ὁλλ' ὁ σταλινισμὸς πα-ρέμενε. Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλή-θεια ἐλαττώθηκε γιὰ μιὰ ὡρι-σμένη στιγμή, ἀλλὰ τὸ καλοκαί-ρι τοῦ 1968 ἔδειξε σέ τί ση-μεῖο μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπικίνδυνος.

Καὶ ἡ ταξικὴ ἠθική; Ἡ λύσις ὅλων τῶν προβλημάτων ποὺ εἶ-χαν συσσωρευθῆ στὶς ἀνθρώπι-νες σχέσεις ἔδειξε πῶς ἡ ἠθι-κὴ εἶναι παγκόσμιος πῶς δὲν μποροῦμε μαζὶ μὲ τὸ νερὸ τοῦ λουτροῦ νὰ πετάμε καὶ τὸ βρέ-φος ποὺ τοῦ κάναμε μπάνιο καὶ πρὸς ἡ ἐργατικὴ τάξις πρέπει νὰ πάρη ὅ,τι καλύτερο ὑπάρχει στὸ παρελθὸν καὶ ἐν ὀνόματι τῆς προόδου νὰ τὸ ἐξυψώση σ' ἕνα ἀνώτερο ἐπίπεδο.

Ὁ ἀντιιμπεριαλιστικὸς σκοπὸς τοῦ σοσιαλισμοῦ δὲν μπορεῖ νὸ ἐπιβιωσῆ στὴν ἐκθιομηχάνισι. Εἶναι ἡ ἐξύψωσις τῶν ἀνθρωπί-νων ἀξιῶν. Ἡ Γιουγκοσλαβία ἀπέκτησε τὴν πεῖρα τῆς ἀλή-θειας αὐτῆς κατὰ τὸν ἀγῶνα της κατὰ τοῦ Στάλιν μεταξὺ 1948 καὶ 1953.

Στὸ τέλος τῆς βιογραφίας τοῦ Τίτο συνύψισα ὡς ἑξῆς τὶς ἰδέες του γιὰ τὸν σοσιαλισμό:

«Μὲ λίγα λόγια αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις ποὺ παίρνουν οἱ Γιουγκο-σλάβοι σὲ ὡρισμένες ἀπὸ τὰ δα-σικὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ τους ζητήματα. Εἶναι ἡ θέσις ἑνὸς ἔθνους ποὺ ἐπιφάσισε ν' ἀκολουθήση τὸν δικό του δρόμο οἰκοδεμώντας μιὰ κοινωνία, ἀ-πὸ τὴν ὁποία θὰ ἔχη ἐξοστρακι-σθῆ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀν-θρώπου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Μιὰ κοινωνία ἀσα στὴν ὁποία τὸ ἄτομο θὰ ἔχη ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὶς ἀλυσίδες τοῦ κράτους καὶ θὰ ἀπολαμβάνη ὅλων τῶν οἰκο-νομικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμό-των. Ἔτσι ἀντιλαμβάνεται τὸν σοσιαλισμὸ ὁ Τίτο».

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ 1948 ὁ Στάλιν βούτηξε μέσα στὴν λάσπη τὴν σημαία τοῦ σοσιαλι-σμοῦ καὶ ὅτι ἐφεῖς οἱ Γιουγκο-σλάβοι τὴν σηκώσαμε πάλι ξανά. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἔ-χομε τὸ μονοπώλιο τοῦ σοσιαλι-σμοῦ καὶ ὅτι ἡ γιουγκοσλαβικὴ ὁδὸς πρὸς τὸν σοσιαλισμὸ εἶναι ἡ μόνη σωστή.

Ἡ ἐπανάστασις μας εἶχε τὶς ἰδιομορφίες της καὶ τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ ὅλες γενικὰ τὶς ἐ-παναστάσεις τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ ἐπανάστασις μας δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμεύση ὡς πρότυπο γιὰ τοὺς ἄλλους ἀλλὰ μόνον ὡς πα-ράδειγμα ποὺ δείχνει πῶς μπο-ρεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ ὅ,τι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀδύνα-τον. Εἶναι μιὰ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχουν φραγμοὶ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἀνατρεψουν οἱ μάζες, ὅταν ξυπνήσουν.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἀδι-ακόπου διαλόγου μὲ τὸν ἑαυτόν μου, εἶχα σημειώσει μιὰ σκέψι γιὰ τὴν ἠθικὴ τῆς γιουγκοσλαβι-κῆς ἐπαναστάσεως γιὰ τὴν σχέ-σι ποὺ ὑπάρχει στὶς ἐπαναστά-σεις μεταξὺ τοῦ αὐθορμήτου καὶ τῆς ἰδεολογίας καὶ τὴν ἀνάγκη γιὰ μιὰ ἠθικὴ βάσι. Ὕστερα ἀ-πὸ μακρὰ σκέψι διετύπωσα τὸ ἀκόλουθο ἐξώφαμα:

«Ἡ ἐπανάστασίς μας ἐπέ-τυχε στὸ μέτρο ποὺ μπόρεσε νὰ ταυτισθῆ μὲ τὴν ἰδιοφυΐα τοῦ λαοῦ μας. Τὸ μεγαλεῖο της συνίσταται στὴν δημοκρατικό-τητά της. Οἱ ἡγέται της ὑπῆρ-ξαν μεγάλοι στὸ μέτρον ποὺ συ-νεμορφώθησαν μὲ τὴν ἰδιοφυΐαν τοῦ ἔθνους καὶ ποὺ κατάλαβαν, ὅτι ἡ ἐπαναστατικὴ πρωτοβου-λία τῶν μαζῶν δὲν πρέπει νὰ πορεύεται τὸ ἠθικὸ καὶ πνευμα-τικὸ πλαίσιον».

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς μου φαίνεται ὅτι προσδιώρισα τὸ μυστικὸ τῆς ἐπαναστάσεώς μας. Παρ' ὅλη τὴν φρίκη τοῦ πολέ-μου, ποὺ τὴν περιέβαλε, ἀπέκτη-σε τὶς στοιχειώδεις μορφὲς μιᾶς εὐρείας λαϊκῆς δημοκρα-τίας, ὄχι μόνον μέσα στὸ ἐ-θνικὸ πλαίσιο τῶν διαφόρων ἐ-θνικοτήτων τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀλλὰ καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὴν τοπικὴ αὐτονομία.

«Εἶμαι ὑπερήφανη νὰ βαδίζω ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἀνδρῶν. Ἡ ἐλευτερία θὰ ἀναβρύση μέσα ἀπὸ τὸ αἷμά μου», εἶχε πῆ μιὰ Μαυ-ροβουνιώτισσα χωρικὴ ἀπὸ τὴν Ἀντριγιεβίτσα, ὅταν τὴν ἔσερ-ναν πρὸς τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπα-σμα ἐπειδὴ εἶχε περιθάλψει μέσα στὸ σπίτι της πληγωμένους παρ-τιζάνους. Τὰ λόγια της ἀντανα-κλοῦν μόνον ἡρωϊσμό; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἐκφράζουν καὶ μιὰ ἀνεπτυ-γμένη κοινωνικὴ αἴσθησι καὶ προ-σωπικὴ εὐαισθησία. Ἡ κραυγὴ ἐ-κείνη τῆς χωρικῆς τοῦ Μαυροβου-νίου, ποὺ κατεπίεζετο ὡς γυνεί-κα ἀπὸ τὸ πρωτόγονο πατριαρχι-κὸ περιβάλλον ποὺ ἴσχυε ἀπὸ πολ-λῶν αἰώνων, ἐξέφραζε ἐπίσης τὸ ἰσχυρότερο στοιχεῖο τοῦ εὐρωπαϊ-κοῦ πολιτισμοῦ: Τὴν λαχτάρα γιὰ ἰσότητα. Ἡ ἀφελὴς ἐκείνη χωρικὴ ἤθελε νὰ ἔχη τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τοὺς ἄνδρες, λαχταροῦσε νὰ εἶναι ἴση τους.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἐπανα-στάσεως, ἔβλεπα νὰ ἐκδηλώνον-τοι κάθε μέρα πειρόμοιες στάσεις. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς φοβερῆς τετάρτης ἐξοντωτικῆς ἐπιθέσεως τοῦ 1943 μέσα στὰ χιόνια τῶν βουνῶν τῆς Βοσνίας ἡ Μπόρμπα, τὸ ἐπίσημο δημοσιογραφικὸ μας ὄρ-γανο, ἔγραφε πῶς ἕνεις ἀξιωμα-τικὸς τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, γνωστὸς γιὰ τὰ ἐγκλήματά του, εἶχε ἐκτελεσθῆ καὶ πῶς μαζί του εἶχε συλληφθῆ τὸ παιδί του ποὺ ἦταν 7 ἐτῶν. Τὸ ἄρθρον τῆς Μπόρ-μπα ἐτιτλοφορεῖτο: «Δέν πρέπει νὰ θίξωμε τὸ παιδί».

«ΣΚΟΤΩΝΕΤΕ»!

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Ἠλίας Ἐρεμπουργκ ἔγραφε στὴν Πράβδα ἄρθρα μὲ τὸν τίτλο «Σκοτώνετε τοὺς Γερμανούς!» καὶ ποὺ ὁ Στά-λιν ἐξετότιζε τὸν πληθυσμὸ τῆς γερμανικῆς δημοκρατίας τοῦ Βόλ-γα, οἱ περισσότεροι Γιουγκοσλα-βοι παρτιζάνοι τηροῦσαν τὴν ἀν-τίθετη στάσι. Διεκήρυσσαν: «Σκο-τώνετε μόνο τοὺς Γερμανούς ποὺ μᾶς ἐπιτίθενται μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι. δίνετε ὅμως τὸ χέρι σὲ κά-θε Γερμανὸ ποὺ δείχνει ἀνθρωπι-στικὰ αἰσθήματα».

Τὸν ἴδιο χρόνο συνεκρατήθη στὴ Σλοβενία τὸ πρῶτο γερμανικὸ ἀ-πόσπασμα ποὺ ἐβεμπτίσθη Κάρλ Λίμπκνεχτ (ὁ Λίμπκνεχτ ἦταν Γερ-μανὸς κομμουνιστής, συναγωνι-στὴς τῆς Ρόζας Λοὺξεμπουργκ). Νὰ καὶ ἕνα ἄλλο παράδειγμα ἀνάμεσα σὲ ἄλλα:

Ὅταν ἀνετράπη ἡ παλαιὰ κυ-βέρνησις ἐγκατεστάθη μιὰ ἄλλη ἐπαναστατική. Ἀπὸ τὴν πρώτη της ὅμως στιγμὴ καὶ ἡ νέα κυ-βέρνησις ἦταν μολυσμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο ἰό. Ὁ στρατιώτης, ὁ ὑπηρέ-της τῆς Ἐπαναστάσεως, θὰ με-τεβάλλετο σέ ἀφέντη: Τὸ ἴδιο ζή-τημα προέκυψε καὶ γιὰ τὴν γιου-γκοσλαβικὴ Ἐπανάστασι. Ἦλθε στὴν ἐπιφάνεια σὲ ζητήματα ἡσσονος σημασίας καὶ ἂν δὲν ἀγω-νοῦσαν οἱ ἐπαναστάτες ὁ ἰός θὰ ἀνεπτύσσετο σὲ κακοήθη ὄγκο ποὺ ὕπουλος καὶ σιωπηλὸς θὰ ὑπενό-μενε καὶ θὰ κατέτρωγε μὲ βουλιμία ὁλόκληρο τὸν ἐπαναστατικὸ ὀρ-γανισμό. Τὰ «ἡσσονος σημασί-ας» ζητήματα συνίσταντο στὸ ἑ-ξῆς:

Ἐν ὀνόματι τῆς ἐξουσίας ποὺ ἀσκοῦσαν συνάμει τῆς Ἐπανα-στάσεως, οἱ ἐπαναστάτες ἔπρεπε νὰ ἔχουν περισσότερα δικαιώμα-τα στὰ ὑλικὰ ἀγαθά, ὅπως τὰ τρόφιμα καὶ οἱ κάθε εἴδους ἀνέ-σεις, περισσότερα δικαιώματα ἀ-πὸ τοὺς κοινοὺς πολίτες, τοὺ ὡ-στόσο εἶχαν ἀγωνισθῆ ὅπως καὶ αὐτοί;

Ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς Ἐ-παναστάσεως, οἱ πειρασμοὶ ἦ-σαν μεγάλοι. Τὴν καλύτερη ἀπάν-τησι τὴν ἔδωσε ἕνος ἡλικιωμένος Σέρβος χωρικὸς παλαιὸς κομμου-νιστής, ποὺ στὸν ἀπελευθερωτι-κὸ πόλεμο ἦταν ἀρχηγὸς μιᾶς ὁμάδος παρτιζάνων. Τὸν ἔλεγαν Ντούντινες καὶ μιὰ ἡμέρα τοῦ 1941 ἐσημείωσε στὸ ἡμερολόγιο τοῦ.

«Ἀπόψε μᾶς μοίρασαν στὸ συσ-σίτιο κρύο φαγητό. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ πῶ ἀπὸ τί ἀπετελεῖτο, γιατί δὲν ἔμεινε τίποτε γιὰ μένα. Κανόνας στὴν ὁμάδα μας εἶ-ναι οἱ ἀρχηγοὶ νὰ εἶναι τελευ-ταῖοι στὰ δικαιώματα καὶ πρῶ-τοι στὶς εὐθύνες τὸ ἀντίθετο ἐντ' λῶς ἀπὸ ὅ,τι συμβαίνει συνή-θως».

Τὸ ἠθικὸ ζήτημα ποὺ ἔθετε μὲ ὅσα ἔγραφε στὸ ἡμερολόγιό του ὁ χωρικὸς Ντίντιτς, ποὺ σκοτώ-θηκε τὸ 1941 συντριβεὶς ἀπὸ ἕνα γερμανικὸ τάνκ, πρόβαλε ἐκ νέου ἐνώπιόν μας κατὰ τὸν ἀ-γῶνα ἐναντίον τοῦ Στάλιν τὸ 1948—1953.

Ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος εἶχε τὶς ρίζες του στὴν Ἐπανάστασι καὶ στὸν πόλεμο τοῦ 1941—45, τουλάχιστον στὸ ἠθικὸ πεδίο. Ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς Κομινφόρμ δὲν ἐξελίχθη σέ κατ' εὐθείαν γραμμή, μὲ κεντρόστα μαύρου καὶ λευκοῦ. Ἀνακινοῦσε τὰ οὐσιώδη ζητήματα τοῦ σοσια-λισμοῦ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ κατὰ τὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς ἐξεγέρ-σεως.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἐνοικιάσεις

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ καὶ πωλεῖται μηχάνημα κοπῆς σταφυλιῶν. Πλη-ροφορίαι τηλ. 991-628.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ χῶρος 200 τ.μ. παραπλεύρως «Πειρέλλι». Πλη-ροφορίαι τηλ. 276-815 καὶ 323-002

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ γραφεῖον κεν-τρικὸν εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, πλησίον τῶν δικαστηρίων. Πληρο-φορίαι τηλ. 277-332.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κατάστημα καὶ νουργές, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ἀν-δρέου ἀριθ. 164, κατάλληλον δι' οἱανδήποτε χρῆσιν. Τηλ. 278-213.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ εἰς Γούβαν ὁδὸς Φιλελλήνων 22 κατάστημα 90 τ.μ. δι' οἱανδήποτε ἐπιχεί-ρησιν. Πληροφορίες τηλ. 422-498, 420-920 καὶ 424-006.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ καινουργὲς ρετιρὲ 4 δωματίων μὲ κουζίνα, λουτρὸ μὲ 80 τ.μ. βεράντα δρχ. 5.000. Νοταρᾶ 85. Πληροφορ αι τηλ. 426-911 καὶ 272-468.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ὄροφος πα-λαιᾶς οἰκίας εἰς καλὴν κατά-στασιν, 6 μεγάλων δωματίων, τὰ τρία ἑνοῦνται μὲ τετράφυλλες, μεγάλη κουζίνα, χωριστὸ μπάνιο, πλησίον πλατείας Ὄλγας, Ἀρά-του 14 α'.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἰσόγειο 280 τετραγ. μέτρα κ ντρικό, γιὰ κα-τάστημα, ἐργαστήριο, ἀποθήκη. Πληροφορίες Θεόδ. Κ. Ἄννινο, πολ. μηχανικό, 10—11 π.μ. καὶ 6—8 μ.μ., τηλ. 279-390.

ΤΡΙΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ἐνοικιάζονται εἰς τὴν πολυκατοικίαν Ἀγίου Ἀνδρέου 55, ἐναντι Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἤτοι δύο συνεχόμενα γ' ὀρόφου καὶ ἕνα 6' ὀρόφου. Πληροφορίαι τηλ. 422-736 ἢ 422-653.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ. Δύο κεντρικὲς αἴθουσες ἐμβαδοῦ 70 τ. μ. ἑκάστη Ρήγα Φεραίου 62. Πληροφορίες: τηλέφ. 220212 ἢ Ἀθηνῶν (01) 5239322

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

τεχνῖτές, ἐργάτες καὶ βο-ηθοί, ἐντὸς Πατρῶν

Τηλ. 223-018

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κατάστημα 110 τ.μ. ἐναντι Τριαντείου Σχο-λῆς. Τηλέφ. 270-161 Γεώργ. Α-ράνης.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ γωνιαῖον φω-τεινὸν κατάστημα κατάλληλον δι' οἱανδήποτε ἐργασίαν 140 τετραγωνικὰ μέτρα εἰς θέσιν Κουκου-λῆ πλησίον τοῦ Κέντρου «Κουκου». Πληροφορίαι κ. Ἄλεξ' Ντάρ-μαν ἢ Βασίλ. Βλάντην Κουκούλι.

Ζητήσεις

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τεχνίτης μαραγκός. Πληροφορίαι τηλ. 271-543.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ γυναῖκα διὰ τὸ ἑστιατόριον «Ἀχαιός», Ζαΐμη 13, τηλ. 220-820.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ὑπάλληλος. Πληροφορίαι Ἀποθήκη Ψιλικῶν Κων. Βλάχου, Μαιζῶνος 52.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ σιδηροκατασκευ-αστές, τεχνῖται καὶ βοηθοί. Πλη-ροφορίες τηλ.: 991-871 καὶ 991-503.

ΠΛΕΚΤΡΙΟΝ ζητεῖ μία κόπ-τρια καὶ μία ρεμαγιάστρα. Συνεχὴς ἐργασία, ὑψηλαὶ ἀποδοχαί. Πληροφορίαι τηλ. 426-864.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ἐσωτερικὴ οἰκιακὴ βοηθὸς δι' ἕνα ἄτομο ἄνω τῶν 45—50 ἐτῶν. Πληροφορίαι τηλ. 274-892.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ συνεταῖρος δι' ἐμ-πορικὴν καὶ βιοτεχνικὴν ἐπικερδῆ ἐπιχείρησιν. Πελατεία ἐξησφαλι-σμένη. Πληροφορίαι τηλ. 321-997. καὶ 320-510

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ 1) σιδερωτὴς ἢ σιδηρώτρια πρέσσας γιὰ καθαρι-στήριον καὶ 2) ΕΡΓΑΤΡΙΑ. Πλη-ροφορίαι τηλ. 275-522 ἀπὸ 7—2.30' μ.μ.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ μικρὸς 15—16 ἐ-τῶν, γνωρίζων χρῆσιν ποδηλάτου διὰ τὸ κατάστημα ὑαλικῶν κ. Τη-λέμαχου Κανελλόπουλου, τηλέφ. 273-445 Ἑρμοῦ 64 Πάτραι.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ νέος 15—17 ἐτῶν διὰ κατάστημα ἠλεκτρικῶν συσκευ-ῶν, μπορεῖ νὰ φοιτᾶ σὲ νυκτερι-νὸ σχολεῖο. Πληροφορίαι τηλέφ. 276-382.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ μαθητευόμενοι ἠλεκτροσυγκολληταί — βαφεὺς πι-στολέττου. Πληροφορίαι βιομηχα-νία θερμοσιφώνων TROPIKAL κ. Ἀνασ. Χρυσαΐτην, τηλέφ. 521-702.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ δεσποινὶς 14—16 ἐτῶν (ἢ μικρὸς) διὰ συνεχῆ μό-νιμον ἐργασίαν εἰς βιοτεχνίαν δερματίνων εἰδῶν. Πληροφορίαι κ. Α. Παπαδόπουλον ἀπὸ ὥραν 8 π.μ. ἕως 9 μ.μ., τηλέφωνον 322-645.

ΟΙΚΟΠΕΔΟΝ

300—600 τ.μ. γωνία πω-λεῖται εἰς ἐδὸν Μαραγκο-πούλου παρὰ τὸν Προφήτη Ἠλία, σχέδιον πόλεως. Πληροφορίαι τηλ. 271-843.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

παρὰ βιοτεχνίας ἑ-τοίμων ἐνδυμάτων εἰδικευμένες ἐργά-τριες καὶ ἀνειδίκευ-τες κάτω τῶν 17 ἐ-τῶν

Συνθῆκαι ἐργασί-ας ἄρισται

Τηλ. 324-447

Πωλήσεις

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἀλῶνι ἐλαιοτρ-βείου (ἐλαιόμυλος) πλήρες καὶ ἐν κινήσει. Πληροφορίαι 0691—31-268.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καφεγαλακτοζαχαρο-πλαστεῖον. Πληροφορίαι τηλ. 320-336.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ σιδερένες καρέ-κλες μὲ πανὶ σχεδὸν καινούργιες τηλ. 325-740.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ βαρέλια εἰς ἀ-ρίστην κατάστασιν. Πληροφορίαι τηλ. 991-628 καὶ Ρήγα Φεραίου ἀρ. 5.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ διαμερίσματα 1 2, 3, 4 δωματίων καὶ καταστή-ματα. Πληροφορίες Τεχνικὸν Γρα-φεῖον, Λόντου 76, τηλ: 325—038 καὶ 327—731.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδον 450 μ2 οἰκοδομήσιμο ἢ τὸ μισό, ἐντὸς οἰκισμοῦ στὴν παραλία Μποζαϊ-τίκων. Τιμὴ εὐκαιρίας. Πληροφο-ρίαι Μεσιτικὸν Γραφεῖον κ. Κα-ραμπέρου, τηλ. 271-205.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδο, ἄρτιο καὶ οἰκοδομήσιμο στὸ Ψαροφαΐ, περιοχὴ Φαρμάκη, σὲ τιμὴ εὐκαι-ρίας. Πληροφορίες Μεσιτικὸ Γρα-φεῖο κ. Καραμπέρου, τηλ. 271-205.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδο 400 μ2 οἰκοδομήσιμο, σχέδιον πόλεως, περιοχὴ Ἀνθείας, σὲ τιμὴ εὐκαι-ρίας. Πληροφορίαι Μεσιτικὸν Γρα-φεῖον κ. Καραμπέρου, τηλέφωνον 271-205.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἰσόγειος μονοκα-τοικία μὲ πλάκα καὶ τὸν ἀέρα καὶ οἰκόπεδο 300 μ2 στὴν περι-οχὴ Λεύκας ἐπὶ τῆς λεωφόρου σὲ τιμὴ εὐκαιρίας. Πληροφορίαι Μεσιτικὸν Γραφεῖον κ. Καραμπέ-ρου, τηλ. 271-205.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

ὁ 4ος ὄροφος γραφείων τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγ. Ἀν-δρέου πολυκατοικίας ἔναντι ἐθνικῆς Τραπέζης (πλα-τεῖα Τριῶν Συμμάχων) συ-νολικοῦ ἐμβαδοῦ 500 τ.μ. Πληροφορίαι: Πατρέως 55 ΤΗΛ. 278-072

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΔΙΑ ΜΟΝΙΜΟΝ ΕΡΓΑ-ΣΙΑΝ:
1) ΣΕΡΒΙΤΟΡΟΣ
2) ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑΙ
3) ΜΙΚΡΟΣ Ἢ ΜΙΚΡΑ
4) ΜΠΟΥΦΕΤΖΗΣ
5) ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΟΣ — ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΣ (Κάτο-χος μιᾶς ξένης γλώσσης)
6) ΚΥΡΙΑ Ἢ ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ ΔΙ' ΕΠΙ-ΒΛΕΨΙΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ 16

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

1) Γούναρη 192: 4 δωμα-τίων εἰς 2ον, τριῶν εἰς 1ον ὄροφον. Κατάστημα 30 τ.μ. 2) Ἀγ. Νικολάου-Κανακάρη Διαμερίσματα 3 δωματίων εἰς 1ον ὄροφον. 3) Ἀγ. Ἀν-δρέου 55—57 (ἔναντι Ἐθνι-κῆς Τραπέζης). Γραφεῖα προσόψεως καὶ ἀκαλύπτου χώρου. Πληροφορίαι Πατρέ-ως 55, τηλ. 278-072 ἢ 273-655.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ διαμέρισμα ἀνώ-γειον 3½ δωματίων διαμπερὲς ἐπὶ διορόφου μονοκατοικίας στὴν Καποδιστρίου 71. Πληροφορίαι 5—7 μ.μ. τηλέφ. 320-939.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ 3άρι 2ου ὀρόφου, διαμπερές, λούξ κατασκευῆς, ἔτοι-μον, ἐπὶ τῆς Ἑλλήνος Στρατιώ-του. Πληροφορίαι Μεσιτικὸν Γρα-φεῖον κ. Καραμπέρου, τηλέφωνον 271-205.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ τρία καταστή-ματα 30, 37 καὶ 70 τετρ. μέ-τρων. Πληροφορίες Θεόδ. Κ. Ἄν-νινο, πολ. μηχανικό, πλατεῖα Γε-ωργίου 34. Ὧρες 6—9 ἀπόγευ-μα, τηλ. 279-390.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἕκτασις 4 στρεμ-μάτων εἰς Κάτω Συχαινὰ Πατρῶν μὲ δρόμον κατάλληλον διὰ βιοτε χνίαν. Πληροφορίαι κ. Βασίλην τηλ. 426-937 9—13 καὶ 5.30—8.30 μ.μ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδο γωνιακὸ μὲ ἄδεια τριωρόφου εἰς Ἀρόην, ἀνατολικὸ εἰς τιμὴν εὐκαιρίας λόγω ἐκτάκτου ἀνάγκης. Πληρο-φορίες Μεσιτικὸ γραφεῖο κ. Κα-ραμπέρου, τηλ. 271-205.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ εἰς τὸ Γραφεῖον μας τὰ κάτωθι ἀκίνητα: 1) Οἰ-κόπεδα ἐντὸς Σχεδίου Πόλεως καὶ οἰκισμοῦ. 2) Οἰκίαι ἐντὸς τῆς πό-λεως μὲ 500.000 — 600.000 — 750.000 καὶ 900.000 δρχ. 3) Διαμερίσματα: Γκαρσονιέρες διάφο-ρες ἀπὸ 280.000 — 350.000 τῶν 35 τ.μ. ἑτοιμοπαράδοτες, τῶν 2 δωματίων, 3—4 καὶ 5 δωματίων μὲ πολὺ καλὲς τιμές. 4) Κατα-στήματα εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς πόλεως. 5) Δενδροπερίβολα καὶ περιοχὲς πλησίον τῆς πόλε-ως. Ἐπίσης κτῆμα παραθαλάσ-σιον μὲ τιμὴν εὐκαιρίας σὲ θαυ-μασία περιοχὴ κοντὰ στὴν Πά-τρα. Πληροφορίαι Μεσιτικὸν Γρα-φεῖον Ι. Ξουρῆ — Α. Παπαχρι-στοπούλου, πλατεῖα Καποδιστρί-ου 7 (Μαρκᾶτο) τηλ. 278-401.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

οἰκόπεδον ἐπὶ προσόψεως εἰς Ἅγιον Βασίλειον ἐν-τὸς οἰκισμοῦ διὰ μόνιμον κατοικίαν ἢ παραθερισμὸν 700 μ. ἀπὸ τὴν θάλασσα, τηλέφ. 992-137 καὶ 992-065.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

πεπειραμένη δακτυ-λογράφος γιὰ Συμ-βολαιογραφεῖο. Πλη-ροφορίες: Τηλέφω-νον 522-922

Προσκλητήρια Γάμων

«Γωνιὰ τοῦ Βιβλίου»

Ἀγ. Νικολάου 32 — ΠΑΤΡΑΙ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αὐτοκίνητον φορτη-γὸν Δ.Χ. VOLVO N. 88 11 τό-νων ὠφελίμου φορτίου, τηλέφωνον 421-079.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ τριάρι εἰς περιο-χὴν Μαροῦδα. Ἐπίσης ἐνοικιάζε-ται ἡμιυπόγειος αἴθουσα 215 τ. μέτρα. Πληροφορίαι Κων. Κερα-κάση τηλ. 324-485 ἀπογευματι-νὲς ὧρες.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ διαμερίσματα ἐκ δύο καὶ τριῶν δωματίων εἰς ἀ-νεγειρομένην πολυκατοικίαν στὴν διασταύρωση τῶν ὁδῶν Βορείου Ἠπείρου καὶ Ἁγίων Σαράντα, μὲ πρόσοψιν ἐπὶ πλατείας. Πλη-ροφορίαι, τηλ. 421-305.

Διάφορα

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ νομίσματα, Ρήγα Φεραίου 85, τηλ. 278-216.

ΒΥΤΙΟΝ ἐκκενώσεως βόθρων, Παν. Μιχαλάκος. Πληροφορίαι τηλ. 423-502 καὶ 421-328. Ταχεῖα ἐξυπηρέτησις.

ΑΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ κα-θὼς καὶ ὅλα τὰ ἔντυπα στὸ Τυ-πογραφεῖον Θ ΚΟΥΚΟΥΡΑ Ρήγα Φερραίου 60, τηλ. 273-077.

ΔΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΝ καθημερινῶς μέσω Σάμης — Ἰθάκης — Πα-ξῶν καὶ τανάπαλιν μὲ τὸ ὑπερ-σύγχρονον καὶ νεότευκτον φέρου-Μπὼτ «ΙΟΝΙΣ». Πληροφορίαι καὶ ἔκδοσις εἰσιτηρίων Ἀγ. Ἀνδρέου 22 τηλ. 276-383 καὶ 277-686

ΨΥΓΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ καινουργῆ καὶ μεταχειρισμένα μὲ πολλὲς εὐκολίες πληρωμῆς. Ἀν-ταλλάσσομεν τὸ παλαιὸν ψυγεῖόν σας μὲ καινουργές. Ἄμεσος τε-χνικὴ ἐξυπηρέτησις ἀπὸ εἰδικευ-μένους τεχνικούς. ΘΕΟΔ. ΑΝΔΡΙ. ΟΠΟΥΛΟΣ, Γούναρη καὶ Ρήγα Φεραίου, Πάτραι, τηλ. 276-382.

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΝ διὰ σόμπες, καλοριφέρ. Πρὶν ἔλθη ὁ χειμῶνας φροντίστε γιὰ τὸ πετρέλαιο τοῦ σπιτιοῦ σας. Τὸ τηλεφώνημά σας μᾶς βρίσκει ἕτοιμους γιὰ γρή-γορη καὶ σωστὴ παράδοση. Πρα-τήριον FINA Κων. Τσουτσά-νης, Κορίνθου 177, ὄπισθεν Ἀγ. Δασκείου, τηλ. 275-727. Πάντα πρώτη σὲ ἐξυπηρέτηση.

**ΠΑΡΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΤ